

การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสมบัติ คุ่มธรรมรงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974 - 638 - 837 - 1
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE OPERATION OF INTERNAL SUPERVISION OF SCHOOLS
IN THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

Mrs. Sombat Tumtamarong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development**

Department of Educational Administration

Graduate School

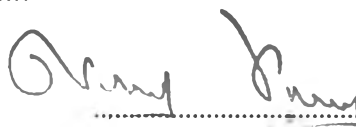
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

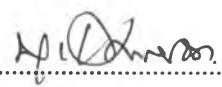
ISBN 974 - 638 - 837 - 1

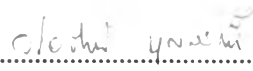
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดย นางสมบัติ ตุ่มธรรมรงค์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

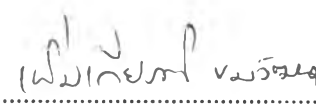
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมบัติ คู่สมรรถรงค์ : การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (THE OPERATION OF INTERNAL SUPERVISION OF SCHOOLS IN THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPROTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 220 หน้า. ISBN 974 - 638 - 837 -1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การ วิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โรงเรียนศึกษาข้อมูลจากตัวบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุและกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยการระดมความคิด
2. การวางแผนการนิเทศ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและกิจกรรมการนิเทศ แล้วจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การปฏิบัติการนิเทศ โรงเรียนมีการให้ความรู้ความเข้าใจ ตกลงวิธีการปฏิบัติงาน ดำเนินการนิเทศและสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ
4. การประเมินผลการนิเทศ โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการนิเทศ และความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ นำผลการประเมินไปใช้วางแผนงาน/โครงการต่อเนื่อง และแก้ไขเรื่องที่ยังบกพร่องและเป็นปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนที่พบ คือ การขาดวิธีการดำเนินงานที่ถูกต้องเหมาะสม ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดการกำกับ ควบคุม และติดตามอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการกิจกรรมไม่มีเวลาทำการนิเทศ

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนากลุ่มครู.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.อ.พร. บุญสวัสดิ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971958627 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : INTERNAL SUPERVISION /THE EXPANSION OF BASIC EDUCATIONAL OPPORTUNITY

PROJECT/ AYUTTHAYA PROVINCIAL

SOMBAT TUMTAMARONG : THE OPERATION OF INTERNAL SUPERVISION OF SCHOOLS

IN THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPROTUNITY PROJECT UNDER THE

JURISDICTION OF THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCIAL

PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSOS. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI,

220 pp. ISBN 974 - 638 - 837 - 1

This research was aimed to study state and problems of the operation of internal supervision of schools in the Expansion of Basic Education Opportunity Project under the Jurisdiction of the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Primary Education. The sample consisted of administrators, assistant administrators, academic teachers and committee of in-school supervision. Research instruments employed were semi-structured interview and documentary analysis form. Data were analyzed by content analysis, frequency distribution and percentage..

The findings were as follows.

State of the operation of supervision in-school were composed of four steps which were.

1. Studying current state, problems and needs : schools investigated data from the indicator of schools quality then sequence the importance of the problems, and analyzed the causes and designed the alternatives by brainstorming.
2. Planning : schools set up the policies and activities of supervision then proposed the in-school supervision projects.
3. Supervision operation : schools gave the in-service program to the teachers by giving the knowledge and understanding, determined supervision operation and constructed morale and encouragement.
4. Evaluation : schools assessed supervision the achievement of the supervision plan and satisfaction of teachers. The assessment was used in follow-up planning/project and solved the operational problems.

Problems of in-school supervision operation were the lack of clear operation ,budget, monitoring, controlling and continued follow-up.Teachers had a lot of tasks so they had no time to supervise.

ภาควิชาบริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เฌรยอด รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และอาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่กรุณาให้คำแนะนำอันมีค่าซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยและขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ โรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยและอำนวยความสะดวกในการวิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมสมัย เนคมานุรักษ์ อาจารย์สมพร เจริญสกุล และผู้ที่ไม่ได้กล่าวนาม ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อแทน คุณแม่น้าเย็น อิมแก้ว คุณสมควร คู่มธรรมรงค์ พี่และน้องรวมทั้งเพื่อน นิสิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 34 ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สมบัติ คู่มธรรมรงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่จะได้รับ	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การนิเทศภายในโรงเรียน	15
- ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	15
- ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
- จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	19
- หลักการนิเทศนิเทศภายในโรงเรียน	21
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน	23
- บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	24
- งานนิเทศภายในโรงเรียน	25
- กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	28
- กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน	35
- การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	35
- การวางแผนการนิเทศ	39
- การปฏิบัติการณ์ิเทศ	41
- การประเมินผลการนิเทศ	43
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	59
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	64
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	151

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน	181
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	185
อภิปรายผล	191
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	198
รายการอ้างอิง	199
ภาคผนวก.....	204
รายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	205
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	206
สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	207
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	208
ประวัติผู้เขียน.....	220

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์	55
2 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	55
3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง.....	59
4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	61
5 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง	64
6 ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง	79
7 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง.....	87
8 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง	96
9 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	106
10 ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่.....	122
11 ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
12 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	139
13 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง.....	151
14 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง.....	155
15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง.....	159
16 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดกลาง	162
17 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	165
18 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	169
19 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	173
20 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดใหญ่	177